

Tilintarkastuskertomus 2024

Helsingin kaupungin kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Helsingin kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää koko kaupungin, kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan taseet, tuloslaskelmat, rahoituslaskelmat ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailut ja toimintakertomukset. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluvat koko kaupungin, kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan konsernitilinpäätökset sisältävät konsernien taseet, tuloslaskelmat, rahoituslaskelmat ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja pormestari vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja pormestari ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus ja pormestari vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kaupungin sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Toimintakertomuksessa on todettu, että kasvatuksen ja koulutuksen (myöhemmin Kasko) toimialaan kohdistui huhtikuussa 2024 vakava tietomurto, ja että tietomurto ja datan varastaminen mahdollistui tietoturvakontrollin puutteesta, jotka liittyivät etäyhteyspalvelimen asetuksiin, verkon eriyttämiseen ja tietoturvamonitorointiin. Toimintakertomuksen mukaan asian selvittämisen yhteydessä ilmeni useita kehittämiskohteita, jotka kuvastavat kaupungin IT-kehitysvelkaa. Kaupungin omien selvitysten mukaan on epäselvyyttä siitä, minkä tahon valvonnassa kyseinen etäyhteyspalvelin on ollut.

Onnettomuustutkimuskeskus Otkesin yhteydessä toimiva riippumaton tutkimusryhmä on aloittanut Valtioneuvoston asettaman tutkinnan asiasta tarkoituksena selvittää, miten yleistä turvallisuutta voidaan lisätä vastaisuudessa. Työn odotetaan valmistuvan kesällä 2025. Keskusrikospoliisi on aloittanut esitutkinnan Helsingin kaupungin toiminnasta liittyen tietomurtoon. Esitutkinnassa selvitetään, onko kaupunki suojannut tietoja asianmukaisesti. Epäilty rikosnimike on tietosuojarikos.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa siitä, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteet ja valvoo velvoitteiden toteutumista. Hallintosäännön mukaan kaupunginkanslian strategiaosasto huolehtii digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta. Kaupunginkanslian toimintasäännön mukaan strategiaosaston digitalisaatioyksikkö vastaa digitalisaation ja tietohallinnon kaupunkitasoisesta ohjauksesta, kaupunkiyhteisistä sovelluspalveluista, digitaalisista palveluista, niihin liittyvistä teknisistä alustoista ja ratkaisuksista, digitaalisesta palvelumuotoilusta sekä kaupunkiyhteisistä data- ja analytiikkaratkaisuista. Kaupunginhallitus on tekemällään päätöksellä delegoinut henkilökiste- reitä koskevia tehtäviä viranhaltijoille. Käyttäjätunnusten hallinnan rekisteriselosteen mukaan kaupunginhallitus on delegoinut rekisterinpitäjän tehtävät kaupunginkanslian strategijahtajalle ja rekisterin vastuuhenkilö on rekisteriselosteen mukaan kaupunginkanslian digitalisaatiojohtaja, jonka esihenkilö on strategijahtaja. Kansliapäällikkö on päätöksellään hyväksynyt tietoturvalinjaukset, joissa ohjeistetaan tietoturvasta toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia sekä kehottanut kanslian strategiaosastoa valmistelevaan, koordinoimaan sekä ohjeistamaan linjausten toimeenpanoa.

Kaskon toimintasäännön mukaan toimialan tietohallintopalveluista vastaa tietohallintopäällikkö (nykyisin tietohallintojohtaja). Kaskon toimintasäännön mukaan Kaskon tietohallintopalvelut huolehtivat tietoturvan edistämisestä ja koordinoinnista toimialalla. Kaskon tietohallintojohtajan esihenkilö on Kaskon yhteisten palvelujen johtaja, jonka esihenkilö on Kaskon toimialajohtaja.

Kuntalain 125 §:n mukaisena muistutuksena esitämme, että hallinnon lainmukaiseen hoitamiseen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävään järjestämiseen sisältyy merkittävä epävarmuus, jota Keskusrikospoliisin esitutkinnassa osaltaan selvitetään.

Kaupungin hallintoa on hoidettu muilta osin lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty muilta osin asianmukaisesti.

Kaupungin konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluvat konsernitilinpäätökset ovat laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Hallinnon lainmukaisuuteen sekä sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvän muistutuksen vuoksi emme puolla vastuuvapauden myöntämistä strategiajohtajalle, digitalisaatiojohtajalle, kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajalle, kasvatuksen ja koulutuksen yhteisten palvelujen johtajalle sekä kasvatuksen ja koulutuksen tietohallintojohtajalle, koska Keskusrikospoliisin esitutkinta mahdollisesta tietosuojarikoksesta kaupungin toiminnassa on kesken. Tilivelvollisten joukko, joille emme puolla vastuuvapautta, on laaja sen vuoksi, että asiaan liittyvä vastuunjako ei ole selvä. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 29. huhtikuuta 2025

KPMG OY AB
Tilintarkastusyhteisö

Jorma Nurkkala
JHT, KHT